

ORU 2021/04474

Framtidens lärarutbildning

Progressrapport, halvårsavstämning 2021

2021-06-03

Sammanfattning

Projektet Framtidens lärarutbildning har som mål att utveckla universitetets lärarutbildning till en sammanhållen utbildning som bedrivs med hög kvalitet, i stimulerande lärmiljöer och som kännetecknas av ett högt söktryck från motiverade studenter. Syftet med denna progressrapport är att beskriva projektets allmänna status samt tillhandahålla en presentation av nuläget och hur långt arbetet fortskridit sedan föregående progressrapport¹ presenterades vid styrgruppsmötet 3 december 2020. Projektet avslutas 31 mars 2022 och utfasning och implementering har påbörjats samtidigt som utvecklingstakten är fortsatt hög. Inom ramen för projektet pågår sammanlagt elva delprojekt som alla syftar till att uppnå projektets övergripande mål. Sedan föregående progressrapport har ett tidigare avslutat delprojekt återaktualiserats, ett delprojekt har avslutats och ett delprojekt är vilande. Planering pågår för kommande slututvärdering av projektet och för projektets slutkonferens 15–16 mars 2022. Coronapandemins konsekvenser har till viss del bromsat projektets utveckling.

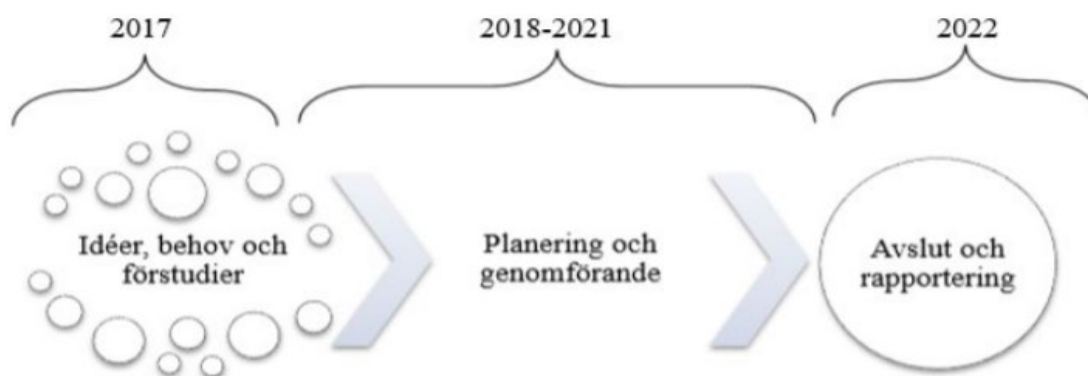
¹ ORU 2020/03528

Innehåll

1. Projektövergripande	2
2. Utvecklingsarbete i delprojekten.....	4
2.1 Adjungerade adjunkter	4
2.2 Digital hemvist.....	5
2.3 Digital kompetens (vilande).....	5
2.4 Digital läskompis.....	6
2.5 Estetiska lärprocesser	6
2.6 Forskningsbaserat lärande	7
2.7 Fysisk hemvist.....	8
2.8 Internationella och interkulturella perspektiv.....	8
2.9 Lärarstudent 2.0	10
2.10 Nya lärmiljöer.....	11
2.11 Praktiknära forskning	12
2.12 Samverkan för att främja skolnärvaro (avslutat).....	12
2.13 Övningsskola 2.0.....	13
3. Utvecklingsarbete inom lärarprogrammen	14
3.1 Förskolläraryrket.....	15
3.2 Grundläraryrket.....	15
3.3 Ämnesläraryrket.....	16
3.4 Specialpedagogiskt program	16
4. Övriga aktiviteter	17
5. Budget.....	17
6. Kommunikation	18
7. Osäkerhet och risker.....	19
8. Utvärdering	20
9. Behov av beslut från styrgrupp	20
10. Bilagor	21

1. Projektövergripande

Framtidens lärarutbildning har inlett arbetet med utfasning och implementering inför projektavslut i mars 2022. Planering pågår också för kommande slututvärdering och för projektets slutkonferens. Parallellt med detta är utvecklingstakten i projektet fortsatt hög och både genomförande och implementering sker i nära samarbete med lärarutbildningen vilket är en viktig förutsättning för projektets resultat. Progressionen följer den översiktliga tidplan för genomförandet som presenterades i projektplanen (figur 1).

Figur 1: Översiktlig tidplan för projektet

Genomförandet av projektet har även under våren 2021 till viss del bromsats upp av konsekvenserna av den pågående pandemin. Många av de som har uppdrag och tjänster inom projektet har under 2020 behövt prioritera omställningen till digital undervisning och examination samt hantering av VFU vilket har medfört att de har haft mindre tid för utvecklingsarbete. Detta kan påverka projektets möjligheter att nå projektets mål inom den uppsatta projektiden.

Den projektlogik som upprättades under 2018 är fortfarande vägledande för projektets styrning, ledning och genomförande. I linje med projektlogiken bedriver projektet aktiviteter för att stärka lärarutbildningen inom de områden som identifierades i förstudierna och för att utveckla en lärarutbildning som rustar lärarstudenterna för både nuvarande och framtida behov.

Målen och många av de aktiviteter som bedrivs inom Framtidens lärarutbildning ligger väl i linje med regeringens intentioner med lärarutbildningen som de presenteras i statliga utredningar och rapporter som har publicerats nationellt det senaste året²³⁴. Projektets arbete knyter dessutom an till internationell policy när det gäller utbildning som Norges pågående reformering av lärarutbildningen⁵

---

² <https://www.regeringen.se/48e736/contentassets/e2180d7c973c449097dbcab00eda65b3/okad-kvalitet-i-lararutbildningen-och-fler-larare-i-skolan.pdf>

³ <https://www.regeringen.se/4af915/contentassets/da8732af87a14b689658dadcfb2d3777/forskning-frihet-framtid--kunskap-och-innovation-for-sverige.pdf>

⁴ https://www.riksrevisionen.se/download/18.797b37df1779adf8a6980534/1613731619110/RiR%202021_01%20Anpassad.pdf

⁵ <https://www.nokut.no/globalassets/nokut/rapporter/ua/2020/transforming-norwegian-teacher-education-2020.pdf>

och OECD:s *Future of Education and skills 2030*⁶ och lärarutbildningen vid Örebro universitet kan därigenom sägas vara på väg att bli en lärarutbildning i framkant.

Projektet fortsätter att växa i omfattning och exempel på nya anställningar som har gjorts sedan december är ett lektorat med inriktning mot interkulturella perspektiv, ett lektorat med inriktning mot samverkan och en forskningskommunikatör. Projektet nuvarande organisation beskrivs i en organisationsskiss, (se bilaga 1).

Projektet arbetar nära lärarutbildningen. Lärarutbildningens arbetsutskott (AU) träffas varje vecka vilket ger projektledaren god insyn i det utvecklingsarbete som bedrivs inom lärarprogrammen och möjlighet att informera om pågående aktiviteter inom projektet. Exempel på frågor som Framtidens lärarutbildning har lyft i AU rör de mervärdesaktiviteter ”*Guldkant för lärarstudenter*” som genomförs inom delprojektet: *Lärarstudent 2.0* (se avsnitt 2.9) samt kompetensutvecklingsinsatser för lärarutbildare kring hållbar utveckling och interkulturella perspektiv. Projektledaren träffar också prefekt för humus, viceprefekt för lärarutbildningen och enhetschef för LUK varje vecka i styrgruppen för utredningar som relaterar till lärarutbildningen. Under våren 2021 har gruppens arbete fokuserat på revidering av utbildningsplanen för grundlärarprogram med inriktning fritidshem och inrättandet av masterutbildning i didaktik inför höstterminen. Parallellt med detta är projektledaren adjungerad i Lärarutbildningssamrådet (LUS) som sammanträder två gånger varje termin. Dessa möten ger projektledaren möjlighet att samråda med lärarutbildningens ledning om hur kommunikation och samverkan mellan lärarutbildningen och Framtidens lärarutbildning kan stärkas. I februari 2021 sammanträdde Lärarutbildningens regionala samverkansråd för första gången. Rådet utgör ett forum för strategiska diskussioner mellan Örebro universitet, regionens skolhuvudmän och Region Örebro län rörande lärarutbildning, fort- och vidareutbildning för lärare, samt forskningsverksamheter som är skolverksamhetsanknuten. Projektledaren för Framtidens lärarutbildning ingår i rådet som också kommer att fungera som en extern referensgrupp för projektet.

Dekan för HS har enligt rektorsbeslut⁷ att ta fram ett förslag på aktiviteter som bör övergå i förvaltning efter projektavslut. Som underlag för förslaget har projektledaren sammanställt de aktiviteter som hittills har genomförts och prioriterat aktiviteter som bör få fortsatta resurser för att upprätthålla kvalitet och fortsätta påbörjad utveckling. De aktiviteter som genomförts svarar mot de sju förbättringsområden som identifierades i den genomlysning av lärarutbildningen⁸ som genomfördes 2017 respektive de åtta förbättringsområden som identifierades i prioriteringen av genomlysningens förslag⁹. Under projekttiden har flera områden identifierats som relaterar till universitetsövergripande policy och statliga intentioner med lärarutbildning men som inte tydligt uppmärksammades i de två förstudierna. Det gäller bland annat områden som: internationalisering, interkulturella perspektiv, hållbar utveckling, framtida kompetenser, studentinflytande samt kommunikation. Detta har inneburit att projektlogiken har modifierats och aktiviteter som rör dessa områden har prioriterats

Förslagen på aktiviteter är beroende av andra pågående processer exempelvis:

- Utredningen av Lärarutbildningens kansli (LUK)

---

⁶ <https://www.oecd.org/education/2030-project/>

⁷ 2021/02467-1

⁸ Örebro universitet. 2017. *Genomlysning av lärarutbildningen vid Örebro universitet*. [Rapport 2017:1](#)

⁹ Örebro universitet. 2017. *Underlag för prioritering av förslagen i rapporten: Genomlysning av lärarutbildningen vid Örebro universitet*. [Rapport 2017:2](#)

- Lärarutbildningens framtida dimensionering
- Översynen av lärarutbildningens nya organisation som trädde i kraft första januari 2019
- Kommittén för Lärarutbildning (KLU:s) rekommendationer till HS-nämnden om lärarutbildningens forskningsprofiler

2. Utvecklingsarbete i delprojekten

Det pågår sammanlagt elva delprojekt inom ramen för Framtidens lärarutbildning. Sedan föregående progressrapport har ett tidigare pausat delprojekt återaktualiserats (se avsnitt 2.2) ett delprojekt är vilande (se avsnitt 2.3) och ett delprojekt har avslutats (se avsnitt 2.12). Delprojekten leds av en, eller i vissa fall två, delprojektledare (se bilaga 2) och för varje delprojekt finns en delprojektplan som beskriver dess syfte, mål, och genomförande. Flera delprojekt har resultat som helt eller delvis är färdiga att implementeras i lärarutbildningen. Resultat och utvärderingar från delprojekten publiceras löpande i projektets rapportsamling¹⁰ på hemsidan.

En sammanfattning av samtliga delprojekts progress och status presenteras i följande avsnitt.

2.1 Adjungerade adjunkter

Syftet med delprojektet är att de adjungerade adjunkterna ska utgöra en länk mellan lärosätet och lokala skolpraktiker och därigenom stärka lärarutbildningen. I nuläget är sammanlagt 13 yrkesverksamma lärare anställda som adjungerade adjunkter på sju olika enheter. Framtidens lärarutbildning finansierar åtta av dessa tjänster med 20 procent av en heltidsanställning och en av tjänsterna med 10 procent. Några ämnen hade sedan tidigare adjungerade adjunkter anställda på en högre tjänstgöringsgrad, och andra har redan nu gått in med egen finansiering för att höja tjänstgöringsgraden, som högst kan vara 49 procent av en heltidstjänst. Några ämnen använder sig för närvarande inte av den möjlighet till finansiering som Framtidens lärarutbildning erbjuder. Finansieringen från Framtidens lärarutbildning av de adjungerade adjunktstjänsterna kommer fortsätta, på samma sätt som tidigare, fram till projektets slut i mars 2022.

Resultatet av de två tidigare utvärderingar som genomförts med de adjungerade adjunkterna och med berörda enhetschefer, presenteras i projektets rapportsamling. Rapporterna¹¹ visar att de adjungerades professionskompetens i hög utsträckning bidrar till en ökad integration mellan teori och praktik i lärarutbildningen och att de därigenom bidrar till att höja utbildningens kvalitet. Under hösten 2020 genomförde delprojektledaren, i samarbete med en projektassistent, en enkätundersökning med studenter som har mött adjungerade adjunkter i sin undervisning. Frågorna fokuserar, i likhet med tidigare utvärderingar, på adjungerade adjunkters roll i lärarutbildningen och resultatet kommer presenteras i en rapport i slutet av vårterminen 2021.

I början av höstterminen 2021 kommer projekt- och delprojektledare genomföra ett dialogseminarium med adjungerade adjunkter, enhetschefer, prefekt för lärarutbildningen och studentrepresentanter.

Adjungerade adjunkter ligger helt i linje med flera av de förslag som beskrivs i utbildningsdepartementets remiss om *Ökad kvalitet i lärarutbildningen och fler lärare i skolan* (U2021/00301). Där föreslås att yrkesskickliga lärare anställs för att undervisa i lärarutbildningen som ett led i arbetet med att stärka kopplingen mellan teori och praktik och

¹⁰ <https://www.oru.se/strategiska-satsningar/framtidens-lararutbildning/dokumentation/rapportsamling/>

¹¹ Framtidens lärarutbildning. 2020. *Adjungerade adjunkters uppfattningar om att arbeta på lärarutbildningen*. Rapport 2020:1
Framtidens lärarutbildning. 2020. *Enhetscheferns uppfattningar om adjungerade adjunkter i lärarutbildningen*. Rapport 2020:2

ökat fokus på metodik i utbildningen. Till exempel kan yrkesskickliga lärare användas i olika moment inom den utbildningsvetenskapliga kärnan för att förstärka den beprövade erfarenheten i moment som ledarskap, konflikthantering och sociala relationer, vilket också är något som efterfrågats av studenter.

2.2 Digital hemvist

Delprojektets syfte är att lärarutbildningen ska uppfattas som en sammanhållen utbildning och att den kollegiala sammanhållningen inom utbildningen ska öka. Ytterligare ett syfte är att öka kommunikationen såväl inom lärarutbildningen som mellan lärarutbildningen, regionens skolor och skolhuvudmän.

Delprojektet startade hösten 2018, men avslutades hösten 2019 då lärarutbildningens nya organisation trädde i kraft. Samverkan med lärarutbildningen blev då begränsad, vilket medförde att det också blev svårt att arbeta för att nå syftet med delprojektet. I stället för att hålla samman lärarutbildningen och Framtidens lärarutbildning blev gränsen mellan dessa allt tydligare under våren 2019.

Under våren 2021 har delprojektet återaktualiserats. Det har gjorts mot bakgrund av ett ökat behov av kommunikationsinsatser för att skapa en sammanhållen lärarutbildning. Dessutom finns det nu förutsättningar för att driva ett sådant arbete i nära samverkan med lärarutbildningen. Ytterligare en anledning är att Framtidens lärarutbildning har fått utökade resurser i form av en forskningskommunikatör. Därmed finns nu större möjligheter till fortsatt förvaltning och utveckling av digitala kanaler inom lärarutbildningen. Detta arbete är också betydelsefullt inför implementeringen av projektets resultat under våren 2022.

Under våren 2021 har delprojektet arbetat med internkommunikation, utbildningskommunikation och forskningskommunikation. Syftet har varit att förbättra webbinformationen såväl internt på Inforum som externt på universitetets webbplats oru.se.

Internkommunikationen har bestått i att förvalta, utveckla och samordna informationen på Inforum, exempelvis löpande publicering av mötesanteckningar från lärarutbildningens olika organ. För närvarande pågår också ett utvecklingsarbete tillsammans med programansvariga på lärarutbildningen för att skapa särskilda programsidor på Inforum.

Utbildningskommunikationen har genomförts med aktiviteter i flera olika kanaler. Det har främst handlat om förvaltning och utveckling av webbinformationen för lärarutbildningen och Framtidens lärarutbildning. Detta har exempelvis gjorts i form av nyheter, artiklar och reportage. Kommunikationsinsatser har även gjorts i sociala medier (Facebook och Instagram) och genom filmer (YouTube). Arbetet i dessa kanaler kommer att utvecklas under sommaren och hösten 2021.

Forskningskommunikationen har fokuserat på att skapa en webbplattform för forskning inom lärarutbildningen. I mars publicerades den nya webbingången på lärarutbildningens webbsidor. Även webbsidorna för praktiktäta forskning har uppdaterats under våren. Dessutom har ett samarbete med Pedagog Örebro etablerats i syfte att stärka forskningskommunikationen och därigenom öka intresset för forskning, lärarutbildning och skolverksamhet.

Utöver detta ger också delprojektet tillsammans med lärarutbildningen ut ett digitalt nyhetsbrev med aktuell information fyra gånger per år.

2.3 Digital kompetens (vilande)

Delprojektets syfte är att säkerställa att digital kompetens beaktas i lärarutbildningen och bidrar till att lärarutbildningen kännetecknas av ett högkvalitativt och innovativt innehåll.

Inför våren 2021 valde Högskolepedagogiskt centrum i samförstånd med projektledningen för Framtidens lärarutbildning att pausa delprojektet på grund av att inte de resurser som var avsatta för projektet utnyttjades på ett effektivt sätt. Inom Framtidens lärarutbildning förs nu diskussioner om och i så fall i vilken form delprojektet kan fortsätta utvecklingsarbetet kring digital kompetens i lärarutbildningen och hur det fortsatta samarbetet med Högskolepedagogiskt centrum kan se ut.

2.4 Digital läskompis

Delprojektet innebär att en så kallad *Digital läskompis* utvecklas inom ramen för pedagogikämnet och Social Impact Lab (SOIL). Den pedagogiska idén är att öka varje elevs möjligheter och förutsättningar att utveckla förmågan läsförståelse. När eleven läser ställer den digitala läskompisen frågor som gör att eleven får fördjupa sig i texten för att aktivt se samband och skapa sig en helhetsbild av texten. Läskompisen ska också ge feedback på elevens svar. Detta betyder att läskompisen måste kunna analysera både text och elevsvar vilket kräver AI, maskininlärning och tekniska lösningar. Den digitala läskompisen innehåller ett online bibliotek som eleven kan välja böcker från samt ett läsarinterface där eleven läser för/eller blir läst för av den digitala läskompisen. Det ska även finnas ett lärarinterface som gör att läraren kan följa elevernas utveckling och inkorporera i sin undervisning.

Sedan föregående progressrapport har delprojektet formulerat en ansökan om medel för att arbeta fram en första teknisk prototyp. Delprojektet har etablerat kontakt med intressenter på ett språklabb inom nätverket, *Talkamatic*¹² som baserar sig på både forskning, nyttogörande och kommersiell utveckling. Talkamatic anställdes våren 2021 med hjälp av verifieringsmedel från innovationsrådet *Fyrklövern* och därigenom har delprojektet utvecklat en första prototyp som har testats tillsammans med elever i Örebro kommun.

I samarbete med SOIL har delprojektet genomfört ett webinarium med skolhuvudmän, skolutvecklare, företag och förlag för att presentera den första testversionen. Webbinariet syftade till att sprida kunskapen om delprojektet och få in input från olika aktörer. Denna input ska bidra till utvecklingen av nästa steg och klargöra vilka aspekter som måste beaktas för att få fram en bra helhetslösning.

Det fortsatta arbetet fokuserar på utvecklingen av nästa prototyp, en *helbokslösning* som omfattar både ett pedagogiskt, tekniskt, och affärsmässigt perspektiv med ambitionen att täcka in både elevers behov och skolors ekonomiska och praktiska förutsättningar. Helbokslösningen kommer få en egen testrunda och här kan universitetets innovationsarena utgöra en viktig samverkanspart dit elever kan bjudas in för att testa den digitala läskompisen.

Delprojektet har fått uppmärksamhet från ett stort nationellt förlag, ett stort mediebolag som erbjuder digitala bibliotek och digitala skolbibliotek samt ett företag som erbjuder digitalt lässtöd i skolor. Även forskare på andra universitet och media har visat intresse för den digitala läskompisen. Dessa kontakter kan ge delprojektet mer input inför den fortsatta utvecklingen och resultera i potentiella synergier och samarbeten.

2.5 Estetiska lärprocesser

Delprojektet leds från Musikhögskolan och syftar till att utveckla estetiska undervisnings- och lärandepraktiker i lärarutbildningen, både som forsknings- och som utbildningsområde. Delprojektet

---

¹² <http://talkamatic.se>

utgår från antagandet att det finns estetiska dimensioner av undervisning och lärande oavsett ämne samt att sådana aspekter är i behov av att lyftas med hänseende till framtidens lärarutbildning.

Den första delen av delprojektet har framför allt varit sonderande. En översyn av hur estetiska lärprocesser som innehåll tar sig uttryck i lärarutbildningen vid Örebro universitet har genomförts och etablering av relevanta kontaktytor har prövats. Möjligheter till eventuell praktisk forskning av estetiska lärprocesser tillsammans med samverkande aktörer i regionen har också undersökts. Delprojektledarens uppdrag löpte ut i december 2019 och delprojektet summerades då i en kortfattad rapport och sedan dess har delprojektet varit vilande fram till november 2020 då en ny delprojektledare tillträdde.

Nu är delprojektet organiserat i tre grenar som alla syftar till att utveckla estetiska undervisnings- och lärandepraktiker i lärarutbildningen. Den första grenen är inriktad mot att utveckla en *gemensam grund* för hur estetiska lärprocesser kan förstås och tillämpas i undervisning på lärarprogram på Örebro Universitet. I juni/augusti 2021 genomförs fokusgruppsamtal med lärare och forskare som är involverade i undervisning och/eller forskning om estetiska lärprocesser på Örebro universitet. Samtalen syftar till att undersöka förhållningssätt till estetiska lärprocesser, samt att hitta en gemensam grund för den undervisning som bedrivs inom lärarutbildningen.

Den andra grenen inom delprojektet handlar om att *utveckla stöd för undervisning i och om estetiska lärprocesser* med syfte att öka implementeringen av estetiska lärprocesser som kursmål inom lärarutbildningen. Inom den här grenen skapas översikt över forsknings- och undervisningsmaterial om estetiska lärprocesser. Översikten ska fungera som ett stödmaterial för kurser inom lärarutbildningen där estetiska lärprocesser finns med som kursmål.

Delprojektets tredje gren handlar om att konkret *stötta implementeringen av estetiska lärprocesser* på olika sätt. Detta görs genom ett kontinuerligt kursplane- och pedagogiskt utvecklingsarbete med kurser inom lärarutbildning i samarbete med programansvariga och kursansvariga. Syftet är att öka närvaron av estetiska lärprocesser inom lärarutbildningen.

2.6 Forskningsbaserat lärande

Delprojektets syfte är att skapa förutsättningar för forskningsbaserat lärande (FBL), i första hand för lärarstudenter men tanken är att arbetsformer och principer i förlängningen kan användas i flera av universitetets professionsutbildningar.

Sedan föregående progressrapport fortlöper arbetet med att förankra FBL i lärarprogrammen kontinuerligt. Under våren 2021 har arbetet genomförts med VFU-ansvariga och kursansvariga inom den första kursen i den utbildningsvetenskapliga kärnan, UVK I för att få till en naturlig implementering av FBL tidigt i utbildningen.

En text har utformats för att kommunicera FBL internt på universitetet och tydliggöra delprojektets strategi för att implementera FBL i alla lärarprogram. Texten har bearbetats efter utprovning på studenter och kommer kunna användas i kommunikation med studenter från höstterminen 2021 som ett stöd för att motivera FBL. Som ett komplement till texten pågår arbete med att producera en film för att konkretisera olika aspekter av FBL. Filmen anlägger ett vetenskapligt perspektiv, ett studentperspektiv och ett verksamhetsperspektiv för att tydliggöra relevansen av ett vetenskapligt förhållningssätt.

Delprojektledarna planerar att genomföra workshoppar med referensgruppen för handledare inom delprojektet *Övningsskola 2.0* i juni och september 2021. Målsättningen är att utveckla relevanta och rimliga VFU-uppgifter med tydlig koppling till FBL för alla lärarprogram.

Utöver detta fortlöper arbetet, tillsammans med Regionalt utvecklingscentrum (RUC), med att lägga grunden för skolutveckling på vetenskaplig grund i regionen även under vårterminen 2021. Syftet är

att skapa en tydligare koppling mellan det som sker i lärarutbildningen och arbetsgivarnas förväntningar så att universitetets lärarstudenter under VFU och i andra kontakter med regionens skolverksamhet, får möta och verka i en forskningsbaserad utbildning.

2.7 Fysisk hemvist

Syftet med delprojektet är att skapa en fysisk hemvist för lärarutbildningen. En redogörelse för delprojektets inledande fas presenteras i en rapport¹³ som färdigställdes under 2019. Delprojektet leds från Campusavdelningen och har under våren 2021 bytt delprojektledare. Under resterande del av projekttiden fokuserar delprojektet på att genomföra de aktiviteter som prioriterades under den inledande fasen och som redovisades i ovanstående rapport.

Lärarstudenternas studiesociala hemvist har etablerats i Forumhuset genom det så kallade *Lärarrummet*, där lärarstudenter kan studera och umgås. Lärarrummet har utformats i samarbete med en fokusgrupp bestående av lärarstudenter och har renoverats med nya ytskikt och utrustats med nya möbler. Både Lärarrummet och väggytan utanför lärarutbildningens kansli i Forumhuset har utrustats med digitala skärmar där aktuell information för lärarutbildningen publiceras löpande.

Under våren 2021 fortsätter arbetet med att utforma och anpassa lokaler efter lärarutbildningens behov. Den sal i Prismahuset som har utrustats med en mjuk matta, flyttbara möbler och whiteboardtavlor samt ett låsbart förråd för material kommer att flyttas till Forumhuset. Utrustningen av salen har gjorts för att möta förskollärarytprogrammens behov av en anpassad sal för undervisning om språkutvecklande aktiviteter. Flytten planeras i nära samarbete med förskolelärarytprogrammet och beräknas vara klart under hösten 2021.

Ytterligare två befintliga salar i Forumhuset kommer anpassas efter lärarutbildningens behov. Delprojektledarna för *Nya lärmiljöer* och *Lärarstudent 2.0* ingår i arbetsgruppen för dessa anpassningar som beräknas vara klara hösten 2021.

Utöver detta skapas minihemvister i övriga hus på campusområdet som bedriver lärarutbildning. Arbetet med minihemvister inleddes under hösten 2020 genom att tillsätta en referensgrupp med lärarrepresentanter från berörda ämnen. Under våren 2021 har minihemvisten i Teknikhuset färdigställts. Minihemvisten i Bilbergsska huset beräknas vara klar under våren 2021 och minihemvisterna i Musikhögskolan och Gymnastikhuset beräknas vara klara under hösten 2021

2.8 Internationella och interkulturella perspektiv

Delprojektets syfte är att utveckla internationaliseringen av lärarutbildningen och dess interkulturella innehåll. Arbetet genomförs utifrån två parallella huvudspår, vars fokus är internationella respektive interkulturella perspektiv.

Delprojektets aktiviteter intensifierades under hösten 2020 och fortlöper enligt plan men det internationella spåret har kraftigt bromsats av pandemin. Delprojektets arbetsgrupp har förstärkts med den nya lektor med inriktning mot interkulturella perspektiv som anställdes inom Framtidens lärarutbildning början av mars 2021.

Inom delprojektet pågår ett utvecklingsarbete med att se över och förbättra flödet och innehållet

---

¹³ Framtidens lärarutbildning. 2019. *Fysisk hemvist och nya lärandemiljöer*. Rapport2019:3

gällande information om utbytesstudier för både studenter och personal med fokus på tillgänglighet, tydlighet och enhetlighet. Under våren 2021 har en extern hemsida¹⁴ som riktar sig till lärarstudenter och en intern hemsida¹⁵ som riktar sig till lärarutbildningens personal publicerats. Den interna hemsidan informerar om hur man kan arbeta med internationalisering och interkulturalitet på hemmaplan. Där byggs en kunskapsbank med relevant forskning och annan litteratur successivt upp som stöd för verksamhetsutveckling och internationaliseringsarbete.

I samarbete med delprojektet *Lärarstudent 2.0* (se avsnitt 2.9) genomfördes *Guldkant för lärarstudenter* med internationalisering som tema i februari 2021. Då genomfördes fyra studentinriktade event med syftet att inspirera och utbilda om internationalisering. Både alumner och personal intervjuades och deltog i digitala panelsamtal som spelades in och publicerades hemsidan¹⁶ och ett live-event genomfördes med många deltagande. Den efterföljande statistiken visade att februarieventen var mycket välbesökta och det finns planer på att genomföra liknande aktiviteter under hösten 2021.

Under hösten 2021 genomförs en kompetensutvecklingsserie¹⁷ för lärarutbildare med fokus på internationella och interkulturella perspektiv i lärarutbildningen. Syftet är att inspirera och öka kunskapen om internationalisering och dess implementering, med fokus på interkulturalitet och lärarutbildning. Serien introduceras vid lärarutbildningsdagarna i augusti och utgörs av fyra workshoppar där både externa och interna föreläsare medverkar. Kompetensutvecklingen sker i samarbete med Den globala skolan (UHR) och riktar sig i viss mån även till lärarutbildare från andra högskolor och universitet i Sverige.

Den planerade kartläggningen av lärarutbildningens kursplaner och studiehandledningar gällande interkulturella perspektiv påbörjades under våren 2021. Kartläggningen syftar till att ge en samlad bild av hur området behandlas i undervisningen och målet är att resultaten ska användas i verksamhetsutveckling.

Örebro universitet ingår i det internationella nätverket NEOLAiA¹⁸ som består av sju europeiska universitet. Ett av partneruniversiteten är universitetet i Ostrava, Tjeckien. Delprojektet ser en stor möjlighet i att utveckla verksamheten inom nätverket och kommer därför, efter dialog med universitetets internationaliseringsstrateg, att delta i inledande samtal för att undersöka möjligheten att skapa nya avtal och möjligheter till mobilitet för studenter och personal vid lärarutbildningen.

Möjligheten till VFU utomlands är i nuläget mycket begränsad i lärarutbildningen och därför ett viktigt utvecklingsområde för delprojektet. I slutet av våren 2021 undersöks tillgången till mobilitetsfönster och om det finns möjligheter att utveckla befintliga avtal.

I Örebro universitets nya handlingsplan för internationalisering, som trädde i kraft vid årsskiftet, finns ingen lösning på hur internationaliseringsarbetet ska hanteras i en utbildning som sträcker sig över flera institutioner och fakulteter. Ur delprojektets perspektiv blev då uppgiften att utforma en gemensam vision för lärarutbildningen mycket svårarbetad, eftersom en sådan sannolikt skulle

---

¹⁴ <https://www.oru.se/utbildning/lararutbildning/lararstudent/internationella-mojligheter/>

¹⁵ <https://inforum.oru.se/inforum/ledning-och-styrning/lararutbildningen/internationella-mojligheter-inom-lararutbildningen/internationella-och-interkulturella-perspektiv-i-lararutbildningen/>

¹⁶ <https://www.oru.se/strategiska-satsningar/framtidens-lararutbildning/delprojekt/lararstudent-2.0/guldkant-for-lararstudenter/internationalisering/>

¹⁷ <https://inforum.oru.se/inforum/ledning-och-styrning/lararutbildningen/internationella-mojligheter-inom-lararutbildningen/internationella-och-interkulturella-perspektiv-i-lararutbildningen/>

¹⁸ <https://neolaiacampus.eu/>

innehålla programspecifika prioriteringar som inte skulle vara samstämmiga med de fyra institutionernas. Delprojektet har därför valt att tills vidare avvakta institutionernas arbete med handlingsplanen och att ta en aktiv roll vid tillfrågan.

2.9 Lärarstudent 2.0

Det övergripande syftet med delprojektet är att skapa motiverande förutsättningar för nya och befintliga studenter och därigenom locka motiverade lärarstudenter till Örebro universitet.

Delprojektet fokuserar på att realisera studentinitierade aktiviteter för att bidra till en sammanhållen lärarutbildning och ökad integrering mellan teori och praktik. Arbetet är uppdelat i fyra fokusområden; introduktion, guldkant, alumnvecka och studentdemokrati.

Mot bakgrund av att studenter upplever att de i samband med introduktionen får för mycket information under för kort period, genomförde delprojektet inför hösten 2020 en introduktion med en långsiktig översiktighet. Delprojektet utformade en guide i form av ett *Bokmärke* som innehåller viktig information för lärarstudenter under deras studier. Bokmärket har nu sammanfattats och integrerats i en startsida som lärarutbildningens kansli avser använda särskilt under kommande introduktion men som också är relevant för studenter under hela studiegången. Den tidigare beskrivna tanken om att skapa fler bokmärken med särskilda fokus har därmed ändrats.

Inom konceptet *Guldkant för lärarstudenter*¹⁹ har delprojektet just lanserat sitt åttonde tema och det från början planerade årshjulet har därmed fått sin sista komponent. Temana är studentinitierade med koppling till läraryrket men som inte ryms inom ramen för lärarutbildningens kurser. Guldkanten erbjuder ett utbud av intervjuer med yrkesverksamma skolpersoner, överskådliga sammanställningar av temarelevant material, skönlitterära tips på temat samt flera mindre digitala evenemang (inspelade eller i realtid). Innehållet riktar sig till alla lärarstudenter oavsett läroprogram eller termin. Vårterminens teman har varit, främja skolnärvaro, internationalisering, maxa din studietid, en skola för alla samt hållbar utveckling. Besöksstatistiken visar att sidorna används men inte i den utsträckning som delprojektet önskat och delprojektet har kontinuerligt tillsammans med projektets kommunikator testat olika kommunikativa metoder. Besöksstatistiken följs löpande. Arbetet pågår med att uppdatera det tematiska årshjulet och anpassa det utifrån innehållet i UVK-kurserna. Planer finns också att materialet ska läggas upp i en spellista på YouTube och på så sätt göras tillgängligt för kommunikationsavdelningen (och lärarutbildningen) att använda löpande.

I november 2020 genomfördes digital kompetensutveckling för läraralumn i form av *Alumnveckan*²⁰ och tanken var att den ska genomföras regelbundet vid samma tidpunkt varje år. Varje dag under Alumnveckan presenteras ett aktuellt tema med möjlighet att ta del av intervjuer med yrkesverksamma lärare, lärarutbildare och forskare, artiklar, fördjupningsmaterial, reflektionsfrågor och möjlighet att kommentera. En slutrapport om Alumnveckan har färdigställts och kommer publiceras i projektets rapportsamling på hemsidan. Inga alumnaktiviteter har genomförts under våren och det finns inga konkreta planer på att erbjuda målgruppen fler aktiviteter i nuläget.

Inom delprojektet pågår också utveckling av studentdemokrati i syfte att ge Örebro lärarstudenter (ÖLS) möjlighet att skapa sociala läroaktiviteter och samordna lärarstudenters utbildningsfrågor. Området har förändrats i samband med att arbetet blivit mer omfattande. Den rapport som påbörjats

---

¹⁹ <https://www.oru.se/strategiska-satsningar/framtidens-lararutbildning/delprojekt/lararstudent-2.0/guldkant-for-lararstudenter/>

²⁰ <https://www.oru.se/strategiska-satsningar/framtidens-lararutbildning/delprojekt/lararstudent-2.0/alumnveckalararstudenter/>

inom delprojektet kommer färdigställas av projektets forskningskommunikatör och den fortsatta kartläggningen genomförs därmed av en annan funktion inom projektet Framtidens lärarutbildning. Delprojektet har fortsatt kontakt med ÖLS för att bistå i arrangerandet av studiesociala aktiviteter samt stötta dem i arbetet med att vara en samordnande plattform för lärarstudenters utbildningsfrågor. Delprojektet bistår också med resurser för inspelning av en film inför rekryteringar av nya styrelsemedlemmar. Delprojektet kommer även verka för att en kontakt mellan Lärarutbildningens kansli och Örebro Lärarstudenter upprättas för fortsatt samverkan.

2.10 Nya lärmiljöer

Delprojektets syfte är att utveckla universitets lärmiljöer så att universitetet kan erbjuda utmanande utbildning i stimulerande lärmiljöer och möjliggöra ett högkvalitativt och innovativt utbildningsinnehåll som svarar mot framtida kompetensbehov. Lärarstudenternas lärmiljöer är i fokus men delprojektet syftar även till att bidra till utvecklingen av universitets samtliga lärmiljöer. Delprojektet omfattar lärande och högskolepedagogik, framtida kompetenser samt möjliggörandet av nya lärmiljöer.

Utifrån den etablerade delprojektplanen har ytterligare två arbetsgrupper etablerats, bemannats och påbörjat ett arbete. De nya arbetsgrupperna avser Specialpedagogik och Naturvetenskap och teknik. Arbetet med de två första arbetsgrupperna (Lärarutbildningen och Handelshögskolan) är avslutat.

Samarbetet med *Akademiska hus* vad gäller planering av arbetsgruppernas process fortlöper enligt plan och utkomsterna från respektive arbetsgrupp ses som viktiga förutsättningar för resultaten och utkomsterna ifrån delprojektet som helhet. De metodologiska förutsättningar som delprojektet har etablerat är funktionella och skapar förutsättningar för ett systematiskt och strukturerat arbetssätt.

Tillsammans med Akademiska hus upprättas ett avtal mellan Akademiska hus och Örebro universitet gällande ett *Learning Lab – en pedagogisk testmiljö*. Testmiljön finns i Långhuset, där ett av testrummen utvecklas som en miljö med inriktning mot Virtual Reality (VR). Den resterande ytan kommer utvecklas som en pedagogisk testmiljö för att utveckla olika läraaktiviteter.

Arbetet fortlöper med de båda referensgrupperna för pedagogisk utveckling och för samverkan där flera möten har genomförts.

Delprojektets resultat har blivit ingångsvärden för delprojektet *Fysisk hemvist* (se avsnitt 2.7) där inledningsvis två lärosalar kommer byggas om i Forumhuset under sommaren 2021. Här finns behov av att framgent arbeta aktivt med att kommunicera, informera och stötta i användandet av de två nya lärosalarna.

Delprojektledarnas uppdrag har utökats via Högskolepedagogiskt centrum för att arbeta med utveckling av lärmiljöer i ett universitetsövergripande perspektiv. Ett arbete har initierats med de olika fakulteterna för att på så sätt sprida och implementera resultaten ifrån delprojektet. Delprojektledarna kommer, i sina respektive roller inom Högskolepedagogiskt centrum, att arbeta tillsammans med olika fakultetsområden, institutioner och ämnen vad gäller utveckling av lärmiljöer utifrån ett universitetsövergripande perspektiv.

Utöver detta har också ett forskningssamarbete inletts gällande lärmiljöer tillsammans med Umeå universitet och Malmö universitet.

En stor osäkerhet och risk i att inte kunna uppnå resultat för delprojektet ligger i att/om det inte skapas förutsättningar i form av resurser, tjänster och tid för att driva de frågor som delprojektet fokuserar på i ett universitetsövergripande perspektiv.

2.11 Praktisk forskning

Syftet med delprojektet är att lärarutbildningen vid projektavslut ska kännetecknas av en stark vetenskaplig grund där den praktiska forskningen har en tydlig roll. Delprojektets organisering och arbete sker inom ramen för regeringens försöksverksamhet med ULF-avtal (Utveckling, Lärande, Forskning) som syftar till att utveckla modeller för praktisk forskning. Försöksverksamheten avslutas 31 december 2021 och övergår därefter i en förlängd försöksverksamhet som blir permanent från och med 2025. Diskussioner förs på nationell nivå om hur strukturer för ULF-avtal kommer att utformas efter 2025 och ett förslag förväntas presenteras för regeringen i mars 2022. ORU:s ULF-arbete bygger vidare på redan etablerade strukturer genom RUC (Regionalt utvecklingscentrum) och kännetecknas av symmetrisk och komplementär samverkan och regional likvärdighet. För närvarande pågår 26 forsknings- och utvecklingsprojekt i 11 av länets 14 kommuner, varav två fristående skolhuvudmän. I december 2020 startade ett nytt forsknings- och utvecklingsprojekt (FoU) som genomförs i samverkan mellan Örebro universitet, Region Örebro Län och regionens kommuner. Det övergripande syftet med FoU-projektet är att utveckla hållbar samverkan mellan ingående parter kring forskningsbaserad skolutveckling, där fokus ligger på skolhuvudmannanivån. Ett delsyfte är att undersöka möjligheten för att utveckla en ULF-modell för forsknings-samverkan mellan Örebro universitet, Region Örebro län och regionens kommuner som främjar lärarutbildningen och skolutveckling i regionen.

2.12 Samverkan för att främja skolenheten (avslutat)

Delprojektets syfte var att utveckla ett nytt valbart disciplinöverskridande kurspaket om samverkan för att främja skolenheten och måluppfyllelse som riktar sig till lärarstudenter, socionomprogrammet och andra (profession)utbildningar samt till praktiker med skolan som arbetsfält.

Utgångspunkterna för projektet kan beskrivas i termer av dialog, samskapande, kollegialt lärande, kritiskt ifrågasättande och innovativa tankesätt. Detta har bland annat kommit till uttryck när det gäller arbetet med innehållet i de olika moment/moduler som utvecklats, liksom i de workshoppar som genomförts. Under workshopparna har projektteamet lett deltagarna genom en process som gått ut på att i dialog och samskapande utveckla momenten genom att med utgångspunkt i begrepp och teoretiska resonemang testa tankegångar med målet att kvalitetssäkra att innehållet i det utvecklade kurspaketet vilar på vetenskaplig grund. Parallellt med planeringen och genomförandet av workshopparna utvecklades och förbereddes en kursplan för inrättandet av kursen *Samverkan för att främja skolenheten och psykosocial hälsa, 15hp*. Kursen ges på avancerad nivå och kommer att genomföras på halvfart med start vårterminen 2022. Kursen behandlar olika former av samverkan och strategier för att främja skolenheten, bidra till gynnsamma förutsättningar för barn och ungas psykosociala hälsa, utveckling, lärande och måluppfyllelse. Kursen vänder sig till olika professionella med skolan som arbetsområde och behandlar förutsättningar för att bedriva förebyggande och främjande arbete i skolan. Målet är att kursen ska skapa förutsättningar för kursdeltagarna att fördjupa sina kunskaper och sin förmåga att initiera, strukturera, genomföra och följa upp olika former av insatser på såväl individ-, som grupp- och organisationsnivå.

Delprojektet har genomförts i samverkan mellan Örebro universitet och Region Örebro län. Resultaten har möjliggjorts genom att projektteamet (i) *initialt utvecklade och testade olika kursmoment vilka bygger på aktuell kunskap om olika teman relaterade till problemområdet*, där studenter och professionella fått mötas i ett antal workshoppar för att utbyta erfarenheter och utveckla kunskaper under vägledning av projektteamet. Tidigare erfarenheter och kunskaper kring interprofessionell samverkan från reguljära kurser inom lärar-, specialpedagog- och socionomprogrammen har nyttjats och de praktiska inslagen vidareutvecklats för att (ii) *främja kunskapsutbyte och utveckla deltagarnas kunskaper och färdigheter i interprofessionell samverkan*.

Till följd av att utvecklingen av kursen på avancerad nivå har grundats på en behovsinventering och skett i nära samarbete med företrädare för olika verksamheter och brukare, samt med

socionomprogrammet, specialpedagogprogrammet och lärarprogrammen, förväntas kursen möta ett behov som finns inom dagens skola och socialtjänst samt förbereda kommande studenter inför de utmaningar de kan komma att ställas inför i sin framtida yrkes- och professionsutövning.

Delprojektets slutrapport²¹ presenteras i projektets rapportsamling på hemsidan.

2.13 Övningsskola 2.0

Syftet med delprojektet är att utveckla en verksamhetsförlagd utbildning (VFU) av hög kvalitet som är väl integrerad med den campusförlagda delen av lärarutbildningen. Delprojektet omfattar utveckling av övningsskola, handledarutbildning och samverkan kring VFU. Delprojektet har en nära koppling till flera andra delprojekt som *Adjungerade adjunkter*, *Forskningsbaserat lärande* och *Praktiknära forskning*. Delprojektet fick en ny delprojektledare under våren 2020 och under hösten 2020 utformades en ny delprojektplan.

Sedan föregående progressrapport i december 2020 har delprojektet gått från en fas med främsta fokus på insamling av material och behovsanalyser till en fas med fokus på utformande av aktiviteter och förslag på strukturella och organisatoriska förändringar.

Följande redogörelse för delprojektets status utgår från delprojektets tre delmål:

Delmål A:Handledningen av lärarstudenter under den verksamhetsförlagda delen av lärarutbildningen håller hög kvalitet:

Ett koncept med utbildning och kompetensutveckling för handledare har utformats och prövas under hösten 2021: Här finns *Handledarutbildningen för forskollärare och lärare* (7,5 hp), samt informationsinsatser *innan* handledarutbildningen är genomgången och *fortbildning efter* genomgången handledarutbildning. Aktiviteterna kommuniceras i samarbete med Regionalt Utvecklingscenter (RUC).

Fortbildning *efter* handledarutbildningen har nu utarbetats och under hösten 2021 kommer en första pilot att genomföras. Fortbildningen består av en workshopserie på två tillfällen och genomförs till viss del i samarbete med socialt arbete samt inom ramverket för RUC. En fullt ut webbaserad version av *Handledarutbildning för forskollärare och lärare* är skapad och genomförs hösten 2021 som ett led i att öka tillgängligheten till kursen. En revidering av befintlig handledarutbildning görs i slutet av vårterminen 2021 för att aktualisera innehållet och uppdatera utifrån aktuell forskning.

Delmål B: Det finns goda och väl fungerande strukturer för samverkan mellan universitetsledningen, lärarutbildningens ledning, Lärarutbildningskansliet och skolans verksamhet.

Under våren 2021 har ett förslag gällande att organisera VFU-verksamheterna i samarbetsnoder utformats. Noderna förväntas bestå av verksamheter som representerar olika upptagningsområden och studenten möter under sin utbildning flera verksamheter inom noden. På så sätt kan studenter ges en kontinuitet i att i samtliga VFU-perioder befinna sig i en nod som arbetar tillsammans och har en samsyn, och samtidigt även få erfarenheter av olika kulturella, socioekonomiska och sociala kontexter.

---

²¹ <https://www.oru.se/globalassets/oru-sv/strategiska-satsningar/framtidens-lararutbildning/rapportsamling/2021.1-----samverkan-for-att-framja-skolnarvaro.pdf>

Förslag planeras vara färdigt inför hösten 2021 så att det kan kommuniceras och diskuteras både internt och externt.

I samarbete med IT-avdelningen på Örebro universitet har arbetet med att skapa ett effektivt systemverktyg för VFU, som även fyller en pedagogisk funktion, återupptagits.

Ytterligare ett fokus för detta arbetsområde är utformandet av ett förslag på förändringar av besöksverksamheten. Detta innefattar vidareutveckling av nuvarande handledar- och studentseminarium, samt förslag på hur besökande universitetslärares tid i verksamheterna kan utvecklas för att i högre grad möjliggöra att dessa följer och stödjer studenters progressionsutveckling. Dessa förslag ska möjliggöra större samverkan samt en mer rättssäker bedömning av studenter under VFU. En första pilot kommer att genomföras inom valda verksamheter under hösten 2021.

Delprojektet har även varit drivande i att utveckla en struktur för samordning av lärarutbildningsintern samverkan, tidigare kallat VFU-råd. Strukturen förväntas vara på plats under hösten 2021.

Delmål C. Det finns goda och väl fungerande strukturer för samverkan och integration mellan undervisning och bedömning inom campusförlagda och verksamhetsförlagda delar av lärarutbildningen.

En referensgrupp för handledare med bred representation över program, ämnen och geografiska områden har skapats och inlett sitt arbete i januari 2021. Syftet med referensgruppen är att utgöra en länk i kontakten med verksamheterna, agera diskussionspartners samt att arbeta mer konkret med framtagandet av texter och material såsom examinationsuppgifter inom VFU-kurser eller bedömningskriterier för VFU. De läraralumnerna som anställts som projektassistenter i *Framtidens Lärarutbildning* utgör i nuläget en referensgrupp med aktuellt studentperspektiv på lärarutbildningen.

I samarbete med referensgruppen för handledare har följande arbete startats:

- Progressionsområden för förskolläraryrket och ämnesläraryrket arbetas fram. Det finns progressionsområden utarbetade för grundläraryrket sedan tidigare.
- Matriser för progression inom respektive VFU-period arbetas fram. Matriserna kommer fungera som stöd för handledare och studenter under VFU, och även som verktyg för delkursansvariga i att skapa samsyn gällande progression i hela programmen.
- Reflektionsmaterial för studenter under VFU arbetas fram. De texter som studenterna skriver planeras vara del av en portfolio som följer studenterna genom samtliga VFU-perioder.

Utöver detta påbörjades en intervjustudie om studenters erfarenheter av VFU under hösten 2020, i syfte att skapa ett aktuellt underlag för fortsatt utvecklingsarbete. I början av våren 2021 kodades och analyserades intervjuerna och en rapport förväntas vara färdigställd i slutet av juni 2021.

Inom ramen för delprojektet har en ansökan om att hålla mentorsutbildning för förskollärare och lärare utarbetats under våren 2021. Den har godkänts av Skolverket och kursen kommer att starta höstterminen 2021 som en del av Professionsprogrammet.

3. Utvecklingsarbete inom lärarprogrammen

Framtidens lärarutbildning finansierar en programresurs motsvarande 60 procent av en heltidstjänst för vart och ett av respektive lärarprogram; förskolläraryrket, grundläraryrket och ämnesläraryrket samt 30 procent för det specialpedagogiska programmet att förfoga över för att bedriva programspecifikt utvecklingsarbete. Programansvariga har erbjudits möjligheten att vid behov utöka resursen. Resursen utnyttjas på olika sätt och i olika utsträckning inom de olika programmen.

En sammanfattning av lärarprogrammets progress och status presenteras i följande avsnitt.

3.1 Förskolläraryrket

Under vårterminen 2020 har förskolläraryrket utnyttjat 25 procent av den tilldelade resursen som Framtidens lärarutbildning finansierar. Orsaken till att inte en större andel av resursen utnyttjats är att det inte har funnits personella resurser att engagera. I februari 2021 tillträdde en ny programansvarig för förskolläraryrket och fram till och med juni 2021 har tidigare programansvarig kvar 10 procent av uppdraget för att kunna utgöra ett stöd under överlämningen av ansvar och arbetsuppgifter. Programresursen används till strategiskt stöd för programansvarig kring frågor av operativ karaktär samt fortlöpande förankring av den nya studiegången inom yrket, vilket innebär kontinuerlig dialog med kurs- och delkursansvariga kring inrättandet av nya kurser i de olika ämnen som ingår i utbildningen. Utöver ovanstående nyttjas också resursen till strategiskt stöd i övrigt kvalitetsarbete som till exempel:

- Planering av kompetensutvecklingsinsats för lärarutbildare inför implementeringen av det nya examensmålet om neuropsykiatriska svårigheter, som införs i förskolläraryrket från och med hösten 2021
- Pågående utvecklingsarbete kring lärarutbildningens fyra progressionsområden (se bilaga 3) där anpassningar görs för förskolläraryrket inför eventuell implementering i utbildningen inför hösten 2021
- Återinförande av mötesformen *Programmöte* som syftar till att skapa förutsättningar för kontinuerlig dialog mellan delkurs- och helkursansvariga för utbildningens olika kurser kring frågor om mål och progression, kursinnehåll, examinationsformer mm. inför kursplanerevideringar
- Genomförande av Studentdialog med studentrepresentanter från vårterminens kurser, som komplement till skriftliga utvärderingar
- Den sal i Prismahuset, som anpassats för den undervisning om språkutvecklande aktiviteter som bedrivs inom förskolläraryrket, flyttas till en ny sal i Forumhuset. Salen benämns som det ”*Förskoledidaktiska rummet*”

3.2 Grundläraryrket

Under vårterminen 2021 har grundläraryrket utnyttjat 20 procent av de medel som finns till förfogande för en programgrupp. Orsaken till att inte en större andel av resursen utnyttjats är att det inte har funnits personella resurser att engagera. Under våren 2021 har fortsatt utvecklingsarbete och implementering bedrivits kring följande åtgärder som vidtagits till följd av den kritik som framkom i UKÄ:s granskning av grundläraryrket:

- Implementering av forskningsbaserat lärande.
- Fortsatt kvalitetssäkring av självständiga arbeten. Med utgångspunkt i resultatet från den utvärdering som gjordes hösten 2020-februari 2021 har utvecklingsarbetet bedrivits tillsammans med kursansvariga. Processen försvåras av organisatoriska skäl eftersom beslut inte har fattats över institutionsgränserna. Ämnena äger fortsatt sina kurser vilket innebär att konsensus krävs för att komma vidare i arbetet.
- Fortsatt arbete med progression inom den verksamhetsförlagda delen av utbildningen (VFU). Implementeringen av progressionsområdena (se bilaga 3) har påbörjats men försvårats av att delar av den VFU som genomfördes inom den utbildningsvetenskapliga kärnan ställdes in på grund av pandemin under hösten 2020. Arbetet har ändå utvecklats i samarbete med delprojektet *Övningskola 2.0* (se avsnitt 2.13) där en referensgrupp för handledare ger goda förutsättningar för fortsatt implementering.

Utöver detta fortsätter utvecklingsarbetet angående de två nya examensmål som införs i grundläroprogrammen från och med hösten 2021. Programansvariga har beviljats medel för programövergripande kompetensutvecklingsinsatser som genomförs hösten 2021. Outnyttjade programgruppsmedel kan komma att användas till lärarutbildares deltagande i planerade aktiviteter under hösten 2021.

Från och med hösten 2021 planerar grundläroprogrammet att använda totalt 40 procent då en ny representant för ämnet svenska ansluter till utvecklingsarbetet. Eventuellt kommer även en del av programresursen användas för utvecklingsarbete kopplat till de självständiga arbetena.

3.3 Ämnesläroprogrammet

Ämnesläroprogrammet har tidigare endast utnyttjat 10 procent av den tilldelade programresursen som motsvarar 60 procent. Under resterande del av projekttiden kommer ämnesläroprogrammet därför att utnyttja en större del motsvarande 80 procent av en heltidstjänst.

Under hösten 2020 har matematikämnet genomfört ett åtgärdsarbete utifrån UKÄ:s granskning av ämnesläroprogrammet där matematik fick ifrågasatt kvalitet bland annat gällande examination av studenternas förmåga att undervisa där UKÄ menar att det inte räcker med att examinera studenternas förmåga under den verksamhetsförlagda utbildningen utan att förmågan borde bedömas även i campusförlagda kurser. Åtgärdsarbetet har stöttats av delprojektet: *Digital kompetens* (se avsnitt 2.3). Åtgärderna skickades till UKÄ i februari 2021 och i april beslutade UKÄ att ge det samlade omdömet hög kvalitet för matematikämnet i ämnesläroutbildningen.

Ämnesläroprogrammet använder den tilldelade resursen för att finansiera den programgrupp (arbetsutskott) som bedriver kvalitetshöjande utvecklingsarbete med fokus på utbildningens studiegång. Utvecklingsarbetet genomförs i samarbete med delprojektet: *Övningskola 2.0* (se avsnitt 2.13) och tillsammans med två av Framtidens läroutbildnings projektassistenter.

Parallellt med ovanstående utvecklingsarbete pågår en utredning under våren 2021 som syftar till att ta fram ett underlag för beslut om enämnesingång till ämnesläroprogrammet och göra en risk- och konsekvensanalys för verksamheten som helhet och för identifierade målgrupper.

Ämnesläroprogrammets studiestödsprojekt som innebär att ämneslärostudenter medverkar i olika typer av läx-/studiehjälp eller språkstöd i skolverksamheten samordnas av en av Framtidens läroutbildnings projektassistenter som är ämnesläroalumn. Studiestödsprojektet har under hösten 2020 och våren 2021 anpassat verksamheten på grund av den pågående pandemin.

3.4 Specialpedagogiskt program

Under vårterminen 2021 utnyttjar specialpedagogiskt program 27 procent av den tilldelade resursen. Utvecklingsarbetet utgår från programrådsgruppen, där innehåll och progression i utbildningen diskuteras. Programansvarig ansvarar tillsammans med programrådsgruppen för planering och organisering av utvecklingsarbetet och under våren 2021 är följande områden i fokus:

- Fördjupning av internationaliseringen i programmet fortsätter. Programmet samarbetar med den lektor med inriktning mot interkulturella perspektiv som anställts inom Framtidens läroutbildning. Det internationella samarbetet som implementerades i höstas i samarbete med en gästprofessor i specialpedagogik fortsätter under hela 2021
- Utveckling och genomförande av mer praktiktäna specialpedagogiska utbildningsinslag som till exempel flipped classroom med workshoppar och gemensamma case om hälsofrämjande

och förebyggande elevhälsoarbete. Utvecklingsarbetet bedrivs i samarbete med en adjungerad adjunkt.

- Programmet är en del i ett praktiktäna forskningsprojekt: *Samverkan för inkluderande elevhälsa som genomförs* inom ramen för Utveckling, Lärande, Forskning (ULF) tillsammans med Örebro kommun. Forskningsresultat från medverkande skolor kommer studenterna i programmet till godo i form av (autentiska) case med efterföljande workshoppar tillsammans med studenter från i specialpedagogiska programmet, ämneslärarprogrammet och socionomprogrammet.

4. Övriga aktiviteter

Framtidens lärarutbildning fungerar som en utvecklingsorganisation för lärarutbildningen genom att stötta lärarutbildningens ordinarie kvalitetsarbete på flera nivåer, till exempel i relation till UKÄ:s granskningar. Projektet skapar därmed möjligheter för lärarutbildningen att stå bättre rustad för att möta statliga intentioner, samhällsutmaningar och framtida behov.

Projektet bidrar med resurser för utredningsarbete som syftar till att utveckla och utöka lärarutbildningens utbud. Under hösten 2020 har utbildningsplanen för Kompletterande pedagogisk utbildning (KPU) reviderats inför att antagningen till programmet återupptas hösten 2021. Under våren 2021 revideras utbildningsplanen för grundlärarprogrammet med inriktning fritidshem inför en omstart av programmet och det pågår arbete med att inrätta en ny masterutbildning i didaktik. Parallellt med detta utreds också en eventuell enämnesingång till ämneslärarprogrammet.

I februari 2021 samlade projektledaren lärarutbildningens professorer till ett möte för att diskutera forskningsrelaterade frågor mot bakgrund av att projektet avslutas och att regeringen permanentar försöksverksamheten kring ULF och tillför öronmärkta anslag till praktiktäna forskning. Under mötet diskuterades bland annat hur en permanent organisation för ULF-avtal och samverkan med regionen kring praktiktäna forskning kan se ut från och med våren 2022, hur forskningsrelaterade uppdrag och resultat från projektet kan tas om hand efter projektavslut och behov av en ny forskningsstrategi för lärarutbildningen.

Projektet kommer under hösten 2021 genomföra kompetensutveckling för lärarutbildare i form av en workshopserie med fokus på konkret arbete med att lyfta in internationalisering och interkulturella perspektiv i kursplaner, examinationsuppgifter och på andra sätt i undervisningen.

Arbetet med att samla in och ta tillvara erfarenheter som gjorts under pandemin med avseende på omställningen till digital undervisning (som beskrevs i föregående progressrapport) har blivit ingångsvärde till flera universitetsövergripande arbetsområden som nu dels fortsatt hanteras av delprojektet Nya lärmiljöer samt av den nya rollen som inrättats vid Högskolepedagogiskt centrum: Koordinator för lärmiljöer.

Planering pågår inför projektets slutkonferens i mars 2022. Planen är att konferensen kommer att genomföras delvis digitalt (hybrid) under två dagar med valbara aktiviteter med olika innehåll, upplägg och grad av interaktivitet. Tanken är att den första dagen summerar projektets resultat och riktar sig primärt till anställda på lärosätet, lärarstudenter och till regionens skolverksamhet. Den andra dagen är mer framåtblickade genom att fokusera på frågor som inte enbart kan hanteras internt på lärosäten utan behöver hanteras på nationell nivå. Målgruppen för konferensens andra dag är beslutsfattare på nationell nivå.

5. Budget

Antalet anställningar inom projektet fortsätter att öka och uppgår i nuläget till drygt 25 heltidstjänster, fördelat på drygt 100 personer som har anställning eller uppdrag finansierade av Framtidens lärarutbildning.

Alla tilldelade medel har ännu inte budgeterats men kvarvarande medel planeras att användas för att stärka lärarutbildningens profilering mot framtida samhällsutmaningar och att stötta det strategiska arbetet med lärarutbildningen: omstart av grundlärarprogram med inriktning fritidshem, inrättande av masterutbildning i didaktik, fortsatt utredning kring ämneslärarprogrammets studiegång, fortsatt utveckling av KPU samt anpassning av lokaler för lärarutbildningen. Nya aktiviteter kan initieras under resterande del av projektiden men alla medel kommer sannolikt inte att förbrukas.

6. Kommunikation

I april 2020 anställdes en heltidskommunikatör till projektet och en övergripande kommunikationsstrategi och en kommunikationsplan²² för lärarutbildningen och för projektet Framtidens lärarutbildning har nu färdigställts. Planen omfattar både extern och intern kommunikation kring lärarutbildningen och projektet.

Rekrytering av motiverade (förstahandssökande) lärarstudenter är av stor betydelse för projektets framgång och inför antagningen till höstterminen 2021 planerades riktade marknadsföringsinsatser tillsammans med programansvariga och med avdelningen för Kommunikation och samverkan (KomSam). Utöver några få riktade insatser kring marknadsföring av KPU och ämneslärarprogrammet med inriktning idrott och hälsa samt två webbartiklar har lärarutbildningen endast ingått som en del i den ordinarie marknadsföring kring universitetets utbildningar som KomSam genomfört inför antagning till höstterminen (se bilaga 4). I kommande marknadsföring inför hösten 2022 är det därför viktigt att i början av hösten 2021 klargöra och noga följa upp vilka riktade insatser KomSam kommer att genomföra så att projektet vid behov kan planera för egna insatser för rekrytering av lärarstudenter.

Kommunikationen kring projektet sker idag främst genom hemsidan. På projektets externa hemsida presenteras bland annat samtliga delprojekt, där finns även en rapportsamling där resultat och utvärderingar som genomförts inom projektet publiceras löpande samt länk till en blogg där delprojektledare och programansvariga kan ha direktkommunikation med sina läsare. Under hösten 2020 utvecklades webbsidan för att tydligare synliggöra de praktiska forskningsprojekt och utvecklingsprojekt som genomförs inom ramen för ULF (Utveckling, Lärande, Forskning). Under våren 2021 följer projektledningen löpande upp statistik för projektets webbsidor som underlag för analys och utveckling. Webbstatistiken för perioden februari-april visar att projektets webbsidor har varit välbesökta. Detta även i jämförelse med universitetets övriga strategiska satsningar. Exempelvis har projektets ingångssida nästan 1 200 sidvisningar, vilket motsvarar den näst mest besökta webbsidan av alla strategiska satsningar under perioden februari-april. Dessutom står Framtidens lärarutbildning för 17 av 25 sidor när det gäller störst antal sidvisningar bland universitetets strategiska satsningar under samma period. Delprojektet *Lärarstudent 2.0* (se avsnitt 2.9) har haft i särklass flest sidvisningar under våren vilket kan förklaras av riktade marknadsföringsinsatser för målgruppen lärarstudenter i olika kanaler.

Det pågår fortfarande ett utvecklingsarbete kring den interna kommunikationen inom lärarutbildningen genom att samordna den information om lärarutbildningen som finns på universitetets externa webb och på Inforum. Utvecklingsarbetet bedrivs i nära samarbete med lärarutbildningens kansli och med programansvariga inom delprojektet Digital hemvist (se avsnitt 2.2)

---

²² <https://www.oru.se/globalassets/oru-sv/strategiska-satsningar/framtidens-lararutbildning/rapportsamling/kommunikationsstrategi--kommunikationsplan.pdf>

Det digitala nyhetsbrevet med aktuell information från lärarutbildningen, Framtidens lärarutbildning, Regionalt utvecklingscentrum (RUC) och Örebro lärarstudenter (ÖLS) som initierades våren 2020 fortlöper enligt plan med två utskick varje termin. Nyhetsbrevet har ca 170 prenumeranter.

Projektets heltidskommunikatör deltar i det nationella nätverket ASKL: Arbetsgruppen för samordnad kommunikation kring lärarutbildningarna. I nätverket är samtliga lärosäten i Sverige som erbjuder lärarutbildning välkomna att ha representanter och ett 20-tal lärosäten är i nuläget representerade. Under hösten 2020 formades en ny intern styrgrupp för ASKL som nu har satt upp riktlinjer för fortsatt arbete. Framtidens lärarutbildnings heltidskommunikatör sitter med som representant i den interna styrgruppen och rapporterar i den rollen återkommande till kommunikationschefsnätverket (AKK) det arbete som görs inom ramen för ASKL. Under våren 2021 arbetar ASKL bland annat med att upprätta samverkan med Skolverket samt delar goda exempel mellan lärosäten kring kommunikation om lärarutbildning i form av lunchwebinar en gång i månaden.

I januari rekryterades en forskningskommunikatör till projektet Framtidens lärarutbildning. Rollen består i att leda kommunikationen av lärarutbildningsrelevant forskning såväl internt som externt med särskilt fokus på regeringens försöksverksamhet med praktiktäna forskning så kallade ULF-avtal. Forskningskommunikationen sker både strategiskt och operativt. Det strategiska arbetet innebär exempelvis att samverka med det nationella kommunikatörsnätverket för ULF-avtal och att utveckla samverkan kring forskningskommunikation mellan de institutioner vid universitetet som bedriver lärarutbildning. Det operativa arbetet innebär bland annat kommunikationsinsatser för att utveckla lärarutbildningens digitala plattformar och därigenom synliggöra och marknadsföra forskningen inom lärarutbildningen. Webbutvecklingen är en del av aktiviteterna inom delprojektet Digital hemvist (se avsnitt 2.2). Forskningskommunikatören ansvarar också för textproduktion, textgranskning och textbearbetning, exempelvis av webbtexter och utredningstexter inom projektet. Vidare ansvarar forskningskommunikatören för att samordna lärarutbildningens nyhetsbrev som ges ut fyra gånger per år. Under våren har forskningskommunikationen främst inriktats på att skapa en webbplattform för forskning inom lärarutbildningen. I mars publicerades en ny webbingång på lärarutbildningens webbsidor. Även webbsidorna för delprojektet Praktiktäna forskning har uppdaterats med ny webbstruktur och webbdesign. För framtiden planeras kontinuerlig webbutveckling genom exempelvis populärvetenskapliga artiklar och aktuella nyheter om relevant forskning inom olika forskningsmiljöer och forskargrupper med koppling till lärarutbildningen. Forskningskommunikatören har dessutom etablerat ett nära samarbete med Pedagog Örebro i syfte att stärka forskningskommunikationen och nå ut med aktuell skolrelevant forskning till en bredare målgrupp. Därigenom bidrar delprojektet till att öka intresset för forskning, lärarutbildning och skolverksamhet.

7. Osäkerhet och risker

En förutsättning för en hållbar implementering av projektets resultat är att lärarutbildningens ledning på alla nivåer är organiserad så att den, efter projektets avslut, kan ta ansvar för både implementering och fortsatt utvecklingsarbete av lärarutbildningen. Lärarutbildningens nuvarande organisation, vad gäller styrning och ledning, är inte utformad på ett sätt som ger ett bra stöd för en kontinuerlig implementering av projektets resultat och fortsatt utveckling av lärarutbildningen efter projektavslut. Ur projektets perspektiv finns behov av att tydliggöra hur organisationen är kopplad till övriga institutioner och vilka frågor som olika nivåer och organ beslutar om. I prioriteringen av de förslag²³

---

²³ Örebro universitet. 2017. *Underlag för prioritering av förslagen i rapporten: Genomlysning av lärarutbildningen vid Örebro universitet*. [Rapport 2017:2](#)

som presenterades i genomlysningen av lärarutbildningen²⁴ under 2017 skriver Nordgren att ”med tanke på att lärarutbildningen på Örebro universitet tidigare har haft en relativt blygsam profil och att ambitionerna med satsningen på ”Framtidens lärarutbildning” är omfattande, bör frågor om status och identitetsbygge inte underskattas” (s.19). Om universitetsledningen även efter projektavslut har ambitionen att lärarutbildningen vid Örebro universitet fortsatt ska vara en framstående lärarutbildning som svarar mot både nuvarande och framtida behov så behöver det finnas en ledning för lärarutbildningen som kan säkerställa att den kvalitetshöjning som har genomförts under projektiden kan bibehållas och att lärarutbildningen är organiserad för att bedriva fortsatt utveckling för att ständigt vara rustad för att möta samhällsutmaningar och framtida behov.

Pandemin har fått konsekvenser för projektets utveckling. Bland annat innebär detta att projektet eventuellt inte kommer att förbruka alla tilldelade medel innan projektets slutdatum. Även vissa resultat och måluppfyllelse för projektet kan komma att påverkas då pandemin krävt fokusflyttningar och omprioriteringar för involverad personal (se avsnitt 1).

8. Utvärdering

Efter styrgruppsmötet i december fick projektledaren i uppdrag att ta fram ett förslag på en slututvärdering av projektet. Projektledaren har tagit kontakt med Sven-Erik Hansén och Tom Wikman från Åbo Akademi och de är intresserade av att ansvara för utvärderingen. De utvärderade lärarutbildningens utbildningsvetenskapliga kärna (UVK) under våren 2016 på uppdrag av dåvarande rektor Jens Schollin och presenterade resultatet hösten 2016 då nuvarande rektor precis hade tillträtt. Projektledarens förslag är att utvärderarna utformar en plan för utvärderingen som genomförs under hösten 2021 och att utvärderingens resultat presenteras i en slutrapport våren 2022. Projektledaren föreslår att projektets fyra effektmål ligger till grund för utvärderingen som fokuserar på implikationer av realiseringen av målen för projektet.

9. Behov av beslut från styrgrupp

Styrgruppen behöver besluta om:

- Att gå vidare med utvärderingen av projektet enligt det förslag och den tidplan som föreslås ovan i avsnitt 8.
- Att uppdra till KomSam/studentrekryteringen att, i samarbete med projektets kommunikatörer, ansvara för att lärarutbildningens samtliga program särskilt prioriteras och fokuseras inför planering och genomförande av marknadsföringsinsatser inför antagning till hösten 2022. Vid behov kan extra resurser tillföras från projektets budget. En plan för genomförande och löpande uppföljning upprättas.

---

²⁴ Örebro universitet. 2017. *Genomlysning av lärarutbildningen vid Örebro universitet*. [Rapport 2017:1](#)

10. Bilagor

Bilaga 1: Organisationskiss för Framtidens lärarutbildning

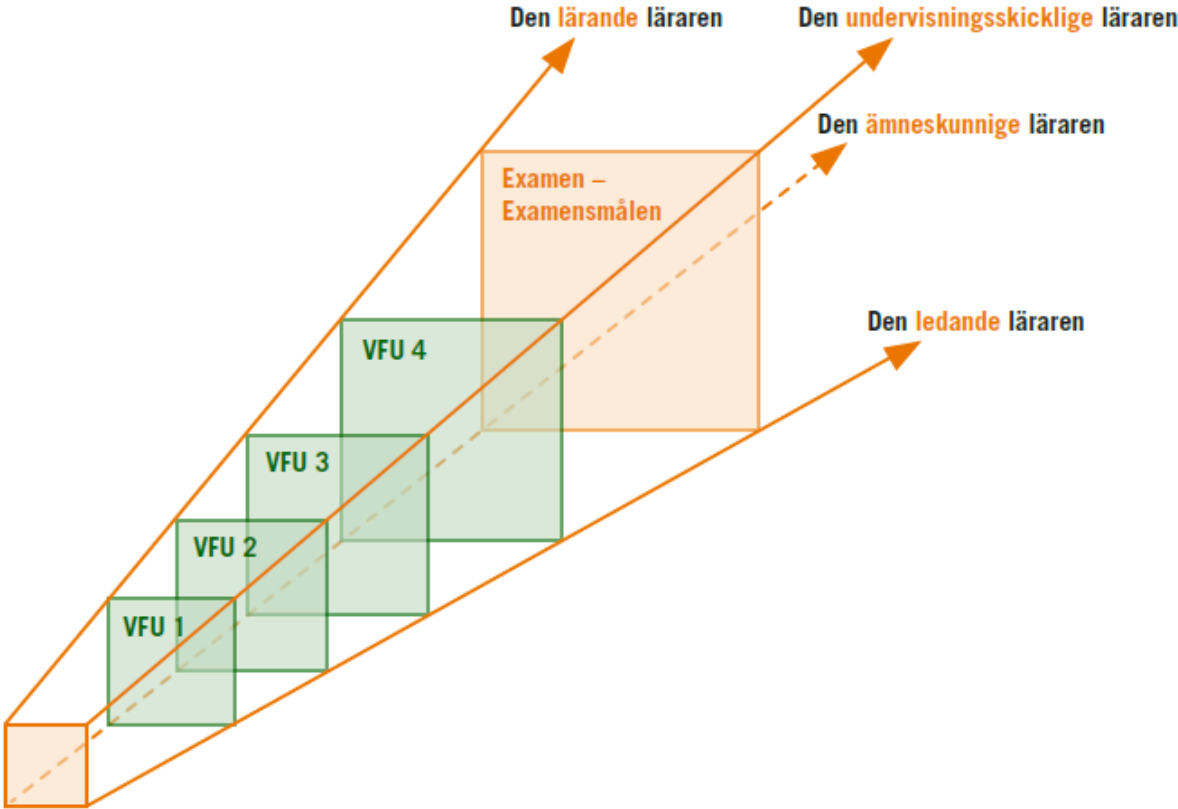

Bilaga 2: Delprojektledare inom Framtidens lärarutbildning

Delprojekt	Delprojektledare	Institution/ämne/avdelning
Adjungerade adjunkter	Mari Rex	HumUS - Pedagogik
Digital hemvist	Henrik Haglund	Lärarutbildningens kansli
Digital kompetens	Petronella Ekström, Anna Hultgren	Högskolepedagogiskt centrum
Digital läskompis	Josefine Karlsson	HumUS - Pedagogik
Estetiska lärprocesser	Ingrid Hedin-Wahlberg	MH - Musikvetenskap
Forskningsbaserat lärande	Christian Lundahl Malin Hagström	HumUS - Pedagogik NT - Matematik
Fysisk hemvist	Saman Danesh	Campusavdelningen
Internationella och interkulturella perspektiv	Jonas Ålander	Lärarutbildningens kansli
Lärarstudent 2.0	Anna Johnsson	Lärarutbildningens kansli
Nya lärmiljöer	Magnus Hansson Anna-Eva Olsson	HH – Företagsekonomi Universitetskansliet
Praktiknära forskning	Ann Öhman-Sandberg	HumUS - Pedagogik
Samverkan för att främja skolnärvaro	Björn Johansson	JPS – Socialt arbete
Övningsskola 2.0	Anna-Lova Rosell	HumUS - Pedagogik

Bilaga 3: Progressionsområden för lärarutbildningen

Bilaga 4: KomSam:s marknadsföringsinsatser för lärarutbildningen inför antagning till hösten 2021

- Presentation av lärarprogrammen på de nationella rekryteringsmässorna
- Livesändning med lärarstudenter och digitala programpresentationer under Universitetsdagarna. Universitetsdagarna marknadsfördes med direktutskick till regionens studievägledare, via Facebook och Instagram till regionens ungdomar 18–20 år och via utskick av programkataloger till regionens gymnasieelever år tre.
- Under ansökningsperioden genomfördes en kampanj via sociala medier och via digitala annonspelare i Stockholm som bestod av filmer i olika format där ORU:s professionsutbildningar nämndes.
- En livesändning med ämneslärarprogrammet med inriktning idrott och hälsa tillsammans med Tränarprogrammet och Sport Management som annonserades ut till skolor i länet.
- Två artiklar om en grundlärarstudent och en ämnesläraralumn på webben som lyfts i inlägg på LinkedIn.
- Annonsering av KPU via inlägg på LinkedIn och e-postutskick till alumner från NT.